

[Andreasen (Forsinge).]

maaske ikke fik saa megen Betydning, naar man ikke samtidig havde en Ekspropriationsbestemmelse. Heroverfor vil jeg sige, at det er dog værd at prøve, saa kan man jo se, hvordan det kommer til at ligge. Hvis det viser sig, at der er en meget stærk Efterspørgsel paa dette Omraade, og at man ikke kan klare det ved Hjælp af Opkøb af Jord i fri Handel, saa er der jo Mulighed for, at vi til sin Tid kan komme til at forhandle om Spørgsmaalet igen.

I det hele taget kan jeg sige, at med den Udformning, som hele Lovforslaget har faaet, og med de Midler, som stilles til Raadighed, hilser jeg det paa mit Partis Vegne med Tilfredshed, og vi tilsiger en velvillig Behandling af det i det Udvalg, der bliver nedsat.

Oluf Pedersen: Dette Lovforslag om Statslaan til Udstykning drejer sig dels om Lettelse i Adgangen til Jord — den Adgang, som skulde være Ungdommens Ret —, dels om at give Statslaan, efter vor Opfattelse unødvendige Statslaan, til Bygninger.

Man kunde stille det Spørgsmaal, om et saadant Statslaan er en Betingelse for, at der kan finde Udstykning Sted. Forholdet er det, at der her i Danmark i 1850 var 98 000 Landejendomme. I 1885 var Antallet steget til 152 000, det vil sige, at i de 35 Aar steg Antallet med 1500—1600 Ejendomme om Aaret. I 1905 var Antallet af Ejendomme steget til 183 000, hvoraf dog de 2000 var Statshusmandsbrug, det vil sige, at den samlede Stigning paa 31 000 svarede til mere end 1500 om Aaret. Siden den Tid er Statens Initiativ sat ind. Der er efter de forskellige Husmandslove oprettet ca. 20 000 Ejendomme, hvoraf ca. 2000 før 1905, og det samlede Antal Landejendomme er steget med 21 000 i Løbet af de 28 Aar fra 1904 til 1932 eller kun med 750 om Aaret. Med andre Ord: Efter at Staten har taget Udstykningen i sin Haand, er Antallet af nye Ejendomme faldet fra godt 1500 om Aaret til knap det halve.

Dette kan vel ikke siges at være et Resultat af Statens Initiativ, det er heller ikke, fordi Udstykningen er naaet saa langt frem, at der ingen naturlig Baggrund er for Udstykningen. Nej, Aarsagen maa sikkert søges i de Vanskeligheder, som er skabt bl. a. gennem det Skattesystem, vi har. Det er derfor efter vor Opfattelse

ikke ubegrundet, naar Husmændene op gennem Aarene har fremsat Krav om Gennemførelse af Grundskyld og Frihandel som værende af økonomisk Betydning for dem, og det er i højeste Grad beklageligt, at disse Husmændenes Krav op gennem Aarene stadig er blevet tilsidesat, medens man har ladet sig spise af med Love om Statslaan af den Slags, her foreligger Forslag om. Hvis Husmændenes Førere herinde paa Rigsdagen havde hævdet de anførte Krav, saa vilde meget have set anderledes ud, og der vilde være sket en langt større Udstykning end den, som har fundet Sted ved Statens Hjælp. Den vilde have fundet Sted frivilligt, den vilde have fundet Sted ved egne Midler, saadan som vi ser det, naar vi gaar længere tilbage i Tiden.

Tager vi de Laan, der her er Tale om, Laan til et Beløb af 11,4 Mill. Kr. om Aaret, ja, saa er dette Beløb jo ikke større end det Beløb, som Husmændene maa sætte til for hvert Aar, der gaar, i Henhold til det Kriseforlig, som man lavede i December Maaned. Jeg tror, at i Stedet for at udarbejde et Lovforslag som dette burde Landbokommissionen have set det som sin Opgave at tage op til Drøftelse, om ikke det var berettiget og betydningsfuldt, at man opfyldte de Krav, som Husmændene havde stillet i Køge-Resolutionen, om ikke Tiden nu efter de 25 Aars Forløb var inde til, at man endelig prøvede paa at opfylde disse Retfærdighedskrav.

Det vilde man have været godt tjent med; og hvis man havde opfyldt disse Krav, saa havde man ogsaa undgaaet at se det ærede Medlem Hr. Ulrich staa her oppe og græde over Husmændenes Stilling, efter at man har gennemført en Lovgivning, som netop er til Skade for disse Husmænd. Det var bedre at ophæve den skadelige Lovgivning end at staa og græde over Husmændenes daarlige Kaar!

Det foreliggende Lovforslag tillægger vi fra vor Side ikke stor Betydning. Vi tror, man kunde gennemføre andre Lovforslag, som gav bedre Vilkaar for Husmandsbruget, og som vilde faa langt større Betydning end Lovforslag af den Slags, som her er fremsat. Vi nærer ingen Beundring for den politiske Udbygning, som finder Sted af Statens Jordlovsudvalg. Det forekommer mig, at man her er inde paa en forkert Taktik. Efterhaanden som der bliver mindre og mindre Udstykning, skal Kontoret være større og større, og saa skal Lønningerne stige, saaledes at Udgifterne til Administra-